

เทศน์เช้า วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาพวกเรา เราหาที่ฟังนะ พระรัตนตรัยไง พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทฺธเจ้า เป็นผู้ค้นพบศาสนา พระพุทฺธเจ้าเป็นศาสดา เป็นที่เคารพนับถือของเรา พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมคือเราพยายามค้นคว้าอยู่ พระสงฆ์เราบวชเป็นพระ พระสงฆ์แล้ว พระสงฆ์คือสังฆะ คือหมู่สงฆ์ แต่ว่าหมู่สงฆ์ต้องทำเป็นสังฆะ หมู่สงฆ์ต้องปรียกษาหารือกัน หมู่สงฆ์ต้องดูแลกัน ให้เป็นหมู่เป็นคณะ ให้หมู่คณะรวมกันไปได้ นี่ความสุขสบายอยู่อย่างนี้ละ

ทฤษฎีเสมอกัน ศิลเสมอกัน พระสงฆ์ที่ไหนก็อยู่สุขสบาย ทฤษฎีไม่เสมอกัน ความคิดไม่เหมือนกัน ทฤษฎีแตกต่างกัน ที่บอกว่า ติดแตกต่างกันมาตั้งแต่เป็น ๑๘ นิกาย ตั้งแต่สมัยพุทฺธกาลก็ตรงนี้ ใจ ทฤษฎีความเห็นต่างกัน

พระเถระ ๕๐๐ สังกายมาแล้วบอกว่า ลัทธิต่างๆ เขาเห็นว่า ถ้าธรรมเนียมนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าอยู่ พระก็รักษากันได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระพุทฺธเจ้าจะรักษาศาสนาไว้ไม่ได้ แม้แต่วินัยนี้ก็จะลบล้างไป ถึงลงญัตติกันว่า เราพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์จะลงญัตติว่าเถรวาทเราจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่เติมแต่ง ไม่ตัดทอนพระศาสนา เพราะกลัวลัทธิต่างๆ เขาจะว่าอยู่ได้แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าอยู่เท่านั้น พอพระองค์สมเด็จพระพุทฺธเจ้าปรินิพพานไปศาสนาก็อยู่ไม่ได้ ถึงได้บัญญัติอย่างนี้มา

แต่ทางลัทธิอื่น อาจารย์ว่า ฟังแต่อาจารย์ นี่แตกต่างกันไปเป็น ๑๘ นิกาย ใน ๑๘ นิกายก็แตกต่างกันไป แตกกันไปแล้วพอมาเข้ามาในเมืองไทย นี่เถรวาท เถรวาทก็ยังมึนนะ มีลังกาวงศ์ มีสยามวงศ์ นี่เป็นมหานิกายมาตลอด จนพระจอมเกล้าฯ ท่านมาเห็นว่าความประพฤติของพระมัน ไกลกับหลักความจริงมากแล้ว ท่านถึงได้ตั้งธรรมยุตขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง

ตั้งธรรมยุตขึ้นมาพระจอมเกล้าฯ ท่านก็บวช เพราะอะไร เพราะพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ท่านเป็นกษัตริย์ใช่ไหม ท่านจะบวชลูกของท่าน มันต้องเป็นสิ่งที่ยอดที่สุดในสยามวงศ์นี้ บวช บวชพระจอมเกล้าฯ ที่นี้พระจอมเกล้าบวชเป็นมหานิกายมา พระจอมเกล้าไม่ได้สึกจากมหานิกาย พระจอมเกล้าฯ ทำทัฬหีกรรม คือบวชซ้ำ บวชซ้ำ บวชซ้ำ มาตลอด

ฉะนั้น ศาสนามันถึง...ที่ว่าเป็นแตกมาจากมหานิกายก็ถูก เพราะบวชเป็นมหานิกายก่อนไง แล้วทำทัฬหีกรรม แล้วทวิภูริความเห็นมันต่างกัน พอทวิภูริความเห็นต่างกันถึงได้สร้างต่างกัน สังฆะต้องเป็นอย่างนั้นไง

ในการประพฤติปฏิบัติ ในการอยู่ของสังฆมสงฆ์ ทวิภูริเสมอกัน ศีลเสมอกัน ถึงเป็นสมานสังวาส แต่ถ้าทวิภูริต่างกัน ศีลต่างกัน เป็นนานาสังวาส ภิกษุนานาสังวาส ห้ามร่วมกิน ห้ามนอน ห้ามลงสังฆกรรม ห้ามทุกอย่างนะ อยู่ในบุคคล ๑๐ จำพวกที่ว่าพระภิกษุไหว้กันไม่ได้ ภิกษุรับไหว้เณรก็เป็นอาบัติ ภิกษุรับไหว้โยมก็เป็นอาบัติ ภิกษุรับไหว้คนลัทธิต่างๆ ก็เป็นอาบัติ ภิกษุรับไหว้ภิกษุนานาสังวาสก็เป็นอาบัติ

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการให้ภิกษุยกขึ้นไป ให้เรา ในเรื่องของสงฆ์ไม่ให้มาพูดให้โยมฟังเพราะอะไร เพราะหมู่สงฆ์ก็มาจากโยม หมู่สงฆ์นี้ก็มาจากคฤหัสถ์ทั้งนั้นนะ คฤหัสถ์มีกิเลสใหม่ ถ้าคฤหัสถ์มีกิเลส สงฆ์ก็มีกิเลส เพียงแต่สงฆ์บวชแล้วในจตุตถกรรม บวชแล้วต้องเป็นนักรบ จะรบกับกิเลสของตัวเอง แต่ก็มีกิเลสอยู่ ในเมื่อมีกิเลสอยู่มันก็ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง แต่ในเมื่อมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง ต้องปลงอาบัติ ต้องทำสังฆกรรม ต้องทำสิ่งนี้เข้ามาให้สังฆะนี้ทวิภูริเสมอกัน ความเห็นเสมอกัน สิ่งที่เสมอกันเพื่อรักษาสงฆ์ของเรา

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก

แต่เวลาเราทำบุญกุศล โยมที่นี้คนหนึ่งเขาบอกเลย เขาใส่บาตรเราทุกวันเลย แต่ไม่เคยใส่บาตรเราเลย เห็นไหม เขาใส่บาตรเราทุกวันนะ แต่เขาไม่เคยใส่บาตรเราเลย เพราะก่อนใส่บาตรเขาคิดถึงว่าเขาเอาอาหารถวายสังฆะ ใจถวายสงฆ์ แล้วเขาใส่บาตรเรา เขาใส่บาตรเรา

เวลาเราคิดถึงสังฆะ เราคิดตั้งแต่พระอัญญาโกณฑัญญะ พระอัญญาโกณฑัญญะท่านเป็นสงฆ์องค์แรกของโลกเพราะเป็นพระโสดาบัน สงฆ์ หมายถึงพระอรียสงฆ์ แต่ในปฐมชน ๔ องค์ขึ้นไปถึงเป็นสมมุติสงฆ์ ที่นี้สมมุติสงฆ์มันเป็นสังฆะ สิ่งที่เป็นสังฆะถึงต้องลง เวลาสังฆกรรมต้อง

ตั้งญาติ ตั้งญาตินี้ค้ำแม่แต่องค์เดียวก็ถือว่าความเห็นนั้นแตก ๔ ความเห็นนี้ต้องเหมือนกันหมด ๑๐ ความเห็น ๒๐ ความเห็นต้องไปในทางเดียวกัน ถ้าเป็นทางเดียวกันนี่คือสังฆะ

สิ่งที่เป็นสังฆะ ๑. หมั่นประชุมร่วมกัน ในประชุมต้องพร้อมเพรียงกัน เลิกประชุม เลิกประชุมพร้อมกัน ทำกิจวัตรประจำวันต้องพร้อมกัน สิ่งที่พร้อมกันนี้ศาสนาเจริญ ถ้ามีความเห็นแตก ประชุมก็ไม่ร่วมประชุม ทำอะไรก็ไม่ร่วมทำ สิ่งนั้นสังฆะนั้นอยู่ไปไม่ได้ นี่คือปริหานิยธรรม ในนวโกวาท สงฆ์ต้องเป็นแบบนี้

เราถึงว่าทำเพื่อสงฆ์ สงฆ์จะอยู่กับสุขสบายต้องเป็นที่สงฆ์ สงฆ์สภาวะแบบนี้ มันย้อนมาดูใจได้ นี่มันถึงว่าปฏิบัติเครื่องดำเนินสำคัญใจ สิ่งที่สำคัญ นี่ข้อวัตรปฏิบัติ เข้าขึ้นมาบิณฑบาต เวลามันเป็นไปตามความเป็นจริง เราอยู่กับหลวงตานะ วัดที่ไหนก็แล้วแต่เขามีระฆังไขใหม่ เวลาถึงเวลาเขาจะเคาะระฆัง แล้วก็นัดลงมาที่ศาลาพร้อมกัน พร้อมกัน เวลาอยู่กับหลวงตา หลวงตาบอกนั่นมันหยาบเกินไป สิ่งที่ยาบต้องเคาะระฆัง พอเคาะระฆังนี้มันดังออกไปถึงหมู่บ้าน คฤหัสถ์เขาจะได้ยินเสียงนี้ไปหมดเลย

เขาเป็นคฤหัสถ์ เขาไม่ได้เป็นสงฆ์ สงฆ์เราต้องมีสติต้องมีสัมปชัญญะมากกว่านั้น ท่านนัดเอานะ ๗ โมง หุ่มนึงรวมเพื่อจะอบรมที่ศาลา พระจะรู้กันเลย ก่อน ๗ โมงจะรวมศาลานั่งพร้อมกันหมดเลย รอเวลาท่านลงมาให้อโวาท เวลาสังฆกรรมบ่ายโมง บ่ายโมงก็เพ็ยะเลย ดี ๔ ก็ดี ๔ เพ็ยะเลย เพราะอะไร

เพราะเวลานะ ถ้าเอ็งยังไม่รู้เวล่ำ ไม่รู้เวลา ไม่รู้กติกา แล้วเอ็งไปภาวนาอะไร เอ็งภาวนาไม่เป็นหรือ เอ็งภาวนาไม่ได้หรือ ถ้าเอ็งจะภาวนา กติกาขนาดนี้ เรื่องหยาบๆ อย่างนี้ เอ็งยังทำไม่ได้เลย ถ้าเรื่องหยาบๆ นี่เอ็งทำไม่ได้ แล้วเอ็งจะไปภาวนาตรงไหน ในเมื่อทฤษฎีมานะมันเป็นสภาวะแบบนี้

การภาวนา สัมมาทฤษฎี ทฤษฎีความเห็นผิด ความเห็นผิดเราต้องลบจากความเห็นผิดมาเป็นความเห็นถูก เป็นสัมมาทฤษฎี แล้วสัมมาทฤษฎีนี้ก็ต้องไปลบล้างตัวตน เห็นใหม่ ตัวตนมันใหญ่มาก ตัวตนมันคับฟ้า ตัวตนมันมหาศาล ตัวตนมันถึงจะเหยียบหัวคนอื่น มันถึงมีอำนาจบาตรใหญ่ นี่สังฆะมันจะเข้ามาแบบนี้ นี่ถ้าเป็นปฏิบัติเครื่องดำเนินมันจะลบล้างตรงนั้น ลบล้างตัวตน

ทุกคนเสมอกันหมด ประชาธิปไตย ๑ เสียงเท่ากันหมด แต่เวลาอเมริกามันวิโด้ ทูจริต ทำความผิดขนาดไหนก็วิโด้ ออกเสียงไม่ได้ นี่ประชาธิปไตย ชรรมาธิปไตย คือหัวใจที่เสมอภาคกัน สิ่งเสมอภาคในหัวใจ จะเสียงมากเสียงน้อย

เราอยู่กับหลวงตานะ กฐินเกิดขึ้น เวลาเมื่อกฐิน มีผ้าป่าขึ้นมา ท่านถามหมุ่นะ “หมู่ สิ่งที่เกิดขึ้นนี้เป็นของสงฆ์ เป็นของกลาง ใครมีความจำเป็นต้องใช้ไหม ถ้าไม่มีใครจำเป็นต้องใช้ ผมจะรักษา ผมจะใช้แทน” เห็นไหม ท่านสะอาดบริสุทธิ์ขนาดนั้นนะ

สงฆ์ ของที่เกิดขึ้นท่ามกลางหมู่สงฆ์นี้เป็นสังฆะ เป็นของของสงฆ์ ไม่มีของส่วนบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง นี่เสมอภาคกันหมด ไม่มีใครใหญ่ ไม่มีใครสูง ไม่มีบอกร เพียงแต่ธรรมวินัยให้เป็นที่ เป็นเครื่องความสวยงาม ดอกไม้จะเป็นพวงมาลัยได้ต้องมีเชือกร้อยมัน นี่ศีลธรรมเป็นเครื่องร้อยให้พระมีความสวยงาม ถึงมีอาวุธ มีกันตัง

อาวุธ กันตัง เราเคารพธรรมวินัย เราไม่ได้เคารพอาวุธกันตังนะ เราเคารพธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราถึงกราบไหว้แล้วแต่อาวุธกันตังมา แล้วอาวุธกันตังเป็นธรรมวินัย แล้วในธรรมวินัยนั้นก็มีความเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรม ถ้าไม่เป็นธรรมให้ ร้อยพรรษา ให้ห้าแสนพรรษา ก็ไม่ต้องไปกราบมัน เพราะมันเป็นอสังขิไปกราบมันทำไม ไม่ต้องกราบ ไม่ผิดธรรมวินัย ธรรมวินัยมันมีขนาดนั้นนะ ให้เราแก้ไข ให้เรามีทางออกไป ถ้ามีทางออกมา นี่สังฆะ การสร้างขึ้นมาเพื่อสงฆ์ เพื่ออยู่ เพื่อสงฆ์ เพื่ออะไร มันเป็นการแบกหามกันไป ถ้าสังฆะเป็นแบบนี้

วันนี้วันพระนะ วันพระวันเจ้า นี่เรื่องของพระ “วันพระ” ๗ วัน วันพระหนหนึ่ง วันพระหนหนึ่งเราก็รักษาพระในหัวใจของเราหนหนึ่ง เราคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธโธในหัวใจของเรา ถ้าเราย้อนกลับมาที่นี้ เราจะเห็นความเห็นของเรา เราจะเห็นความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา เราจะแก้ไขของเรา

สมมุติสงฆ์อันหนึ่ง อริยสงฆ์อันหนึ่ง ประเพณีของคฤหัสถ์อย่างหนึ่ง ประเพณีของพระอริยเจ้า การช้อนผ้าออกธุดงค์วัตรก็เป็นประเพณี เป็นประเพณีของพระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้าวางประเพณีอันนี้ไว้ แล้วเราทรงประเพณีนี้ไว้ ประเพณี อริยประเพณี แล้วก็ปฏิบัติภาครื่องดำเนินจะย้อนเข้าไปถึงใจของตัวเอง จะไปลืมหัดตนของใจของเราเอง จะไปลืมหักฐิมาของเราเอง นี่คือสังฆะ นี่คือหมู่สงฆ์ สร้างวัดเพื่อเหตุนี้ เอวัง